

Ιστορία των Δικαστηρίων του Πειραιώς

Το Πρωτοδικείο Πειραιώς

Του **Μιχαήλ Γ. Βλάμου**
Συγγραφέα, Δικηγόρου Πειραιά

Αρχίζοντας τις αναδιηγήσεις μας είχαμε από την παρούσα στήλη επισημάνει ότι το πρώτο χρονικό δικαστήριο του Πειραιώς είναι το εν φρεαττοί Φονικό Δικαστήριο ανάγον την λειτουργία του τον 12ο π.Χ. αιώνα με πρώτο δικασθέντα τον Ομηρικό ήρωα **Τεύκρο εκ Σαλαμίνος**.

Πρώτο Δικαστήριο του νεωτέρου Πειραιώς μνημονεύσαμε το κατά το 1836 ιδρυθέν **Ειρηνοδικείο Πειραιώς, με Ειρηνοδίκη τον Αργύριο Κεφάλα**. Το Ειρηνοδικείο της εποχής εκείνης μέχρι και το 1887 ήταν και Πταισματοδικείο. Για να συμπληρώσουμε την Ιστορία του Ειρηνοδικείου Πειραιώς προσθέτουμε ότι τον Αύγουστο του 1887 με το εκτελεστικό διάταγμα του Νόμου ΑΝΕ συνεστήθη το **πρώτο ειδικό Πταισματοδικείο Πειραιώς με πρώτο Πταισματοδίκη τον Ν. Κυριαζή, Δημόσιο Κατήγορο του Γ. Δήμηρη και Γραμματέα τον Ι. Κουμπή**. Το 1901 συνεστήθη το Ειρηνοδικείο «Βορείου πλευράς» με χωριστή περιφέρεια από το «Ειρη-

νή πολυκατοικία μέχρι της μεταστεγάσεως του στο μέγαρο των οδών Πραξιτέλους, Βασ. Γεωργίου Α' και Κουντουριώτου όπου μετακόμισε στο ιδιόκτητο πλέον **Δικαστικό Μέγαρο των οδών Σκουζέ και Φίλωνος**, όπου τώρα στεγάζεται. Ευχή μας να εγκατασταθεί οριστικά σε ένα αντάξιο των Δικαστηρίων και της πόλεώς μας ειδικώς κατασκευασμένο Μέγαρο, όπως όλοι οι Δικαστικοί Λειτουργοί Πειραιώς οραματίζονται.

Το 1929 συνεστήθη και το Α' Κακουργιοδικείο

Το σημερινό Πρωτοδικείο Πειραιώς έχει ανδρωθεί, γιγαντωθεί, ανάλογα με τις ανάγκες της εν τω μεταξύ αναπτυχθείσας πόλεως. Λόγω δε του λιμένος, αλλά και του βιομηχανικού και εμπορικού χαρακτήρος της πόλης, η φύσις των διαφορών είναι τιαυτή (ναυτικές, εμπορικές, διαφορές στηριζόμενες συνήθως επί αλλοδαπών δικαίων, διεθνών εθίμων και συμβάσεων) ώστε να δημιουργεί πλείστες όσες επιστημονικές αξιώσεις από τους δικηγόρους και δικαστές της πόλεως οι οποίοι ομολογουμένως σε πάσαν εποχήν επέδειξαν επάρκειαν επιστημονική και ικανότητα αξιαν εξάρσεως κατά την απόδοσιν δικαιοσύνης. Ούτω η πόλις του Πειραιώς είχε τη σπάνια τύχη να δη σχεδόν άπαντας τους διελθόντας από την έδρα των Δικαστηρίων

Εισαγγελία

Η Εισαγγελία εγκατεστάθη σε ένα κτίριο επί των οδών Καραϊσκού και Σκουζέ. Πρώτος Πρόεδρος ετοποθετήθη δια μεταθέσεως από το Πρωτοδικείο Λαρίσης δια του από 15.12.1918 Β. Δ/τος ο **Αναστάσιος Κούτρας** και Πρωτοδικοί οι Εμμ. Μακρυγιάννης, Σ. Στεφανίσης, Ι. Κάβουρας, Θ. Ρίτσος, Χρ. Γιώτης, Κ. Λαμπρινόπουλος, Ν. Μπελάρας και Δ. Τσουπλακίδης. **Πρώτος Εισαγγελεύς** διορίσθη ένας διαπρεπής Νομομαθής και σπάνιος Δικαστικός λειτουργός της εποχής εκείνης, ο **Κλεάνθης Θεοφανόπουλος**, που αργότερα τον συναντούμε Αντεισαγγελέα Εφετών, Νομάρχη Μυτιλήνης, Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών κατά τα έτη 1945-1946, Βουλευτή Αθηνών και Αντιπρόεδρο της Βουλής, και από της 11 Απριλίου 1954 Υπουργό της Δικαιοσύνης με αξιόλογη δράση. Επί της Υπουργίας του για πρώτη φορά επετράπη στις Ελληνίδες να διορίζονται Δικασταί και Συμβολαιογράφοι. Αντεισαγγελείς που πρωτοϋπνρήθησαν στον Πειραιά ήσαν οι Κ. Τζίνος, Σ. Φωτάκης και Σ. Σπυρόπουλος.

νοδικείον Νοτίου πλευράς» και το 1914 συνεχωνεύθησαν σε ένα με τον τίτλο «Ειρηνοδικείον Πειραιώς».

Αυτά ήταν τα Δικαστήρια του Πειραιώς έως το 1918, όταν η πόλις των εκατόν είκοσι χιλιάδων κατοίκων ηξίωσε την ίδρυσι Πρωτοδικείου. Χρειάστηκαν υπεράνθρωπες προσπάθειες και τελικά με το **Νόμο 1547 της 3.11.1918 συνεστήθη το Πρωτοδικείο Πειραιώς**. Το πρώτο Πρωτοδικείο εγκατεστάθηκε στο διάοροφο οικοδόμημα, επί της πλατείας Κοραή, έργο του μεγάλου αρχιτέκτονος Χάνσεν, όπου σήμερα μετά την κατεδάφισή του στεγάζεται το Δημαρχείο Πειραιώς.

Αργότερα εστεγάσθη στο απέναντί του μέγαρο **Χαΐ Λαΐφ** όπου τώρα τα γραφεία του Κ.Κ.Ε. πάλι στην πλατεία Κοραή και επεξετάθη προς στέγαση των Υπηρεσιών του στη διπλανή του εν επα-

του Πειραιώς δικαστάς ανερχόμενους στις ανώτερες, πλείστους όσους δε και στις ανώτατες βαθμίδες της Δικαιοσύνης (ως οι κ.κ. Μακρής, Γκολφινόπουλος, Μαυρομιχάλης, Αργυράκης Σούρλος, Χαραλάμπης, Θ. Σταυρόπουλος, Ρεμπού, Καλαμποκιάς, Καζαμπάκας, Δ. Ροζάκης, Κ. Θανόπουλος για να αναφέρω τους παλαιότερους).

Για την εν συνεχεία όμως πορεία του Πρωτοδικείου, για το Εφετείο Πειραιώς, τα Διοικητικά Δικαστήρια Πειραιώς Πρωτοβάθμιο και Δευτεροβάθμιο και για το Διαρκές Ναυτοδικείο Πειραιώς ως και τα περιφερειακά Ειρηνοδικεία (Νικαίας, Σαλαμίνας, Αιγίνης κ.λπ.) είναι μία άλλη ιστορία.

Απόσπασμα από το βιβλίο «ΠΕΙΡΑΪΚΑ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ»